

Gott nytt reformationsår!

»där vi vågar lämna försvarspositionerna och visa vår sårbarhet«

Så är vi då inne i reformationsåret 2017. Ett år som enligt Svenska kyrkans hemsida ska betona 500 år av reformation, snarare än att det var 500 år sedan Reformationen. ”En självkritisk kyrka som förändras” ska ”hålla ihop väven mellan dåtid, nutid och framtid”.

Mycket av firandet kommer att handla om att återupptäcka och stärka den evangelisk-lutherska identiteten. Samtidigt ska vi fördjupa oss i det ekumeniska dokumentet *Från konflikt till gemenskap* och dess fem ekumeniska imperativ. Samtidigt låter vi oss utmanas av *Guds vägar, judendom och kristendom – ett inomkyrkligt samtalsdokument* till att göra upp med det judehat som Martin Luther var en av de främsta förespråkarna för, och fördjupar den judisk-kristna dialogen. Det är sannerligen en väv som det krävs ganska mycket för att hålla ihop.

I mina dystra stunder befajar jag att reformationsåret inte kommer att leda till något annat än att turistindustrin i Wittenberg och Eisleben får ett uppsving. Orkar vi ta på allvar vad det innebär att leva i spänningen mellan identitetsbyggande och ekumenik, att kritiskt granska och göra upp med vad i Luthers teologi som låg bakom hans judehat och att söka efter möjliga utgångspunkter för en positiv religionsteologi i vårt reformatoriska arv? Och vågar vi ställa oss frågan om vi verkligen är en självkritisk kyrka som vill förändras?

För nog är det den kyrkliga självkritiken som var och är själva poängen med reformationen? Att upptäcka och avslöja det som skymmer och leder oss bort från evangeliet, nåden, Kristus? Om vi vill fira reformationsåret i något som kan kallas luthersk anda är väl det vad vi ska göra?

Och då tror jag att vi ska akta oss för att fråga ”vad skulle Luther ha sagt eller gjort?” Martin Luther var uppenbarligen rätt person för att fånga upp sin tids existentiella frågor och utmana kyrkans oförmåga att svara på dem. Vår tids frågor, och vår kyrkostruktur, är annorlunda. Det viktigaste vi kan ta med oss är kanske hur han lyfte fram det allmänna prästadömet: det är tillsam-

mans vi ska lyssna och svara – i öppenhet för att det kan finnas flera olika svar.

Det har riktats mycket kritik mot Svenska kyrkan de senaste åren, från många olika håll. Den har varit mer eller mindre saklig och välmotiverad, men sällan har jag sett att den lett till någon djupare självrannsakan från oss som på olika sätt företräder kyrkan. Det har talats om att se över vår policy i olika sammanhang, det har producerats videofilmer som berättar om allt bra vi gör och uppmanar oss att vara stolta medlemmar – men den spörjande självkritiken som frågar sig om det ligger något djupare problem under missförhållanden som uppdragets eller kritik som formulerats har jag inte sett mycket av.

Ligger det något i talet om inre sekularisering? När vi använder marknadens språk, och ängsligt mäter opinion och räknar medlemmar, är det symtom på en brist på förankring i vårt eget språk och vad det vill uttrycka? Är konsultarvodena våra avlatsbrev? Kan vi ta oss ur den återvändsgränd kyrkohandboksdebatten (och andra debatter, ingen nämnd och ingen glömd) lett oss in i, genom att visa vilja att förstå andras synpunkter, genom att vilja tro att alla har kyrkans bästa för ögonen?

Den reformation som vi firar 500-årsminnet av präglades av polemik – Martin Luther och hans motståndare hade en retorik som ställer de flesta av dagens twittrare i skuggan. Det är inte ett arv vi bör föra vidare. Jag skulle önska att vårt reformationsår präglades av den sorts samtal där vi lyssnar till varandras berättelser och låter dem möta Bibelns berättelser, ett samtal där vi vågar lämna försvarspositionerna och visa vår sårbarhet. Då kan vi kanske komma en bit på väg mot att vara en självkritisk kyrka som förändras. I förhoppning om det kan vi önska varandra gott nytt reformationsår 2017!

HELENE EGNELL

